

Ortalık hep ölä alaca karannık durardı. Saurgun durmamayca hep esärdi, kaar yıvınnarı hep büüyärdi. Yıvdıydı artık belädän.

Gelinnän güvää gidärdilär ileri. Güvää ikidä-birdä sesirgenärdi hem sesedärdi... O hep taa umut edärdi, ama geeri kalan düüncülerdän ses başka gelmäzdi. Uluyardı sade deli boran. O ölä bet uluyardı, nicä kart kudurmuş canavar. Sesini ba baygın-baygın inceldärdi, kaldırıp onu taa yukarı, taa üüsää; ba kalınnadardı onu, indirip aşaa da uzun-uzun, taa garipli anırdardı... Korkunçtu yaban kırlarında kış gecesi. Fikirinä türlü fena duygular girärdi.

– Allahçım! Acı bizi! Kıyma! – genä yavaşıcık duasını okudu gelin.

İki genç üzärdi bu uçsuz-kenarsız biyaz denizdä, angısı istärdi onnarı kavrasın da yutsun. Aar yorgunnuk kesärdi bitki kuvetlerini. Kuvetsizdilär, ama umutsuz diildilär!

Onnar islää annardılar, ani bu seremceyi mutlak läüzüm ensesinnär da kazansınnar en paalı ödülü – yaşamayı! Bir sevda hem bir kısmet – ikisinä! Başka bişey! Bölä nışannı gündä onnarın kaderi denärdi ikisini dä dayanıklaa hem saalıklaa. Allaa herkerä yollarmış insana denemäk taman okadar, nekadar insan enseyäbilärmış... Zar-zor etişildi Üükä. Küü kenarı artık yakındı. Üüktän sora yamaç, aşaa dooru taa ilin örümää. Sansın göklerdän indi bir kanat, bir yardım düştü! Gelinnän güvää taa kolayca alardılar soluk. İkisi dä duyardı, nicä onnarın damarları dolardı ruh kuvedinnän.

(Anku Boeva “*Hatalı kaar*”)

Nr s/s	İtemnär	Ballar	
1.	Verili soruşlara cuvap verin. a) Nesoy belaya düşmüş gelinnän güvää? (1 cümlä) _____ _____ _____	L 0 1	L 0 1
	b) Neyä umut edärdi güvää, açan ikidä-birdä sesirgenärdi hem sesedärdi? (1 cümlä) _____ _____ _____	L 0 1 2	L 0 1 2

	c) Neçin korkunçtu kış gecesi yaban kırlarında? (1 cümlä)	L 0 1	L 0 1
2.	a) Ne lääzımdı yapsınnar gençlär en paalı ödülü kazanmak için? (2 cümlä)	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3
	b) Neçin Üüktän sora taa ilin oldu örümää? (3 cümlä)	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
3.	Teksttän sözleri hem fikirinizdä peydalanan resimneri kullanarak, yazdırın kendi laflarınızlan boranı. (3cümlä)	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
4.	Nesoy kalitelär yardım eder geroylara ensemää seremceyi? Getirin literaturadan ya da yaşamaktan taa örneklär, angılarına bu kalitelär lääzımnı oldular zorlukları geçirmää deyni. (3 cümlä)	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
5.	a) Verili teksttän bir metafora, bir epitet hem bir yaraştırmak çıkarın. Ne olduunu belli edin.	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3

	b) Bir artistik kolaylınnan soruş cümlesi kurun.	L 0 1 2	L 0 1 2
6.	“ Allaa herkerü yollarmış insana denemäk taman okadar, nekadar insan enseyübilärmiş... ” Bu deyimini maanasını, sayıklayarak, açıklayın. (4 cümlä)	L 0 1 2 3 4 5 6	L 0 1 2 3 4 5 6
7.	Verili teksttän çıkarın: a) iki laf vokal dönmesinnän, iki laf konson dönmesinnän; b) iki katlı laf, köklerini belli edin. c) iki birleştirci baalayıcı.	L 0 1 2 L 0 1 2 L 0 1	L 0 1 2 L 0 1 2 L 0 1
8.	a) Aşaada yaratmadan alınma laflara getirin: sinonim kart - _____ örümää - _____ bet - _____ seremceyi - _____ antonim üüsää - _____ girürdi - _____ indirip - _____ bitki - _____ b) Bir antonim çiftinnän cümlä düzün.	L 0 1 2 3 4 L 0 1	L 0 1 2 3 4 L 0 1
9.	Verili teksttän birär işlik läüzümni formada çıkarın: 1. mutlak geçmiş z. , III-cü üz, birlik s. _____ 2. isteyişlik çalımı , III-cü üz, ç.s. _____ 3. bitkisiz geçmiş z. , III-cü üz, birlik s. _____ 4. bellisiz geçmiş z. , III-cü üz, birlik s. _____	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4

10.	Verili lafın morfolojiya analizini yapın: <i>düüncülerdän</i>	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
11.	Yaratmadan <i>bir</i> izafet konstruktıyasında laf birleşmesi çıkarın. Ona sintaksis analizini yapın.	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3
12.	Çizili cümleyi çıkarın da ona sintaksis analizini yapın.	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7
13.	<p><i>“Umut ruh kuvedini kaavileştirer...”</i> temasına görä (15-20 cümlä) kendi fikrinizi açıklayın. Fikrinizi açıklamaa deyni, aşadaki planı hesaba alın:</p> <p>I. Temayı (konuyu) açıklayın. Cuvabın içindekilii hem temanın (konunun) baalantısı olsun.</p> <p>II. Fikrinizi argumentläyin, dil zebilliini hem dilin komunikativ kalitesini koruyun (logikayca, annamaklı, demekli, fikirli).</p> <p>III. Dolu hem dooru literatura dilinin normalarını kullanın. Temayı (konuyu) açıklayarkan, läüzümni materialı kullanın.</p> <p>IV. Derindän kendi bakışınızı, pozişyanızı, kişiliinizi gösterin.</p>	L 0 2 3 4 5 6 7 8 L 0 2 3 4 5 6 7 8	L 0 2 3 4 5 6 7 8 L 0 2 3 4 5 6 7 8

		L	L
		0	0
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6
		7	7
		8	8
		L	L
		0	0
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6
14.	<p>Yazın bir <i>bildirim</i>, ani Kongaz küüyündä Nikolay Baboglunun 95-inci yıl dönümünä adalı literatūra avşamı geçecek (<i>literatūra avşamın adı, data, saat, er sizin bakışınıza görä</i>).</p> <p>Aşaadaki istedikleri hesaba alın:</p> <p>I. Janranın strukturasını koruyun.</p> <p>II. Situaçiyayı dooru kullanın.</p> <p>III. Dilin stilistikasını, gramatika kurallarını koruyun.</p>	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		L	L
		0	0
		1	1
		2	2